

Využitelnost dat z KMB pro tvorbu strategických dokumentů

zpracoval: Martin Chochola, Odbor sociální a bytové politiky MML -
Centrum bydlení Liberec, 2023

chochola.martin@magistrat.liberec.cz

OBSAH

- ▶ využitelnost dat KMB
- ▶ KMB při CBL II - funkce, kapacity, databáze a napojení na tým podpory
- ▶ data KMB Liberec - jak a jaká produkujeme
- ▶ data KMB Liberec - možnosti a limity jejich využití
- ▶ srovnání s dalšími daty pro koncepci bydlení
- ▶ závěr: praktické využití dat pro Koncepci dostupnosti bydlení SML (2024+)

využitelnost dat KMB

- ▶ data z KMB = klíčová data pro mapování bytové nouze v území
- ▶ jaká data? kvantitativní a kvalitativní
- ▶ základní statistiky (počet domácností, typ bytové nouze, věk, pohlaví/gender žadatelů, děti v domácnostech)
- ▶ pokročilé identifikátory potřeb a rizik: ekonomická aktivita domácnosti, předlužení, zdravotní hendikepy
- ▶ otázky: přesnost a interpretace
- ▶ využití:
  - plánování politiky bydlení (struktura bytové nouze a potřeba bydlení a podpory)
  - statisticky významné fenomény = specifické potřeby skupin
  - praxe Liberce je příklad, navíc ovlivněný technologií a kapacitou KMB (1,0 úvazek navigátora)

CBL II - projekt a aktivita B1

návaznost na CBL I, CBL II: realizace od 1.11.2022

- aktuální stav týmu: 1,0 navigátor KMB, 6,0 tým podpory bydlení, 1,0 vedoucí centra + 3 DPP experti + proj. řízení

A1 - zabydlování: HF program, IND podpora (40 nových domácností/bytů)

B1 - Kontaktní místo bydlení - registrace, kontakty, navigace, zákl.poradenství

B3 - Prevence ztráty bydlení (bez vymezení úvazku - 40 domácností, reálně dosud intervence ve více než 120 domácnostech)

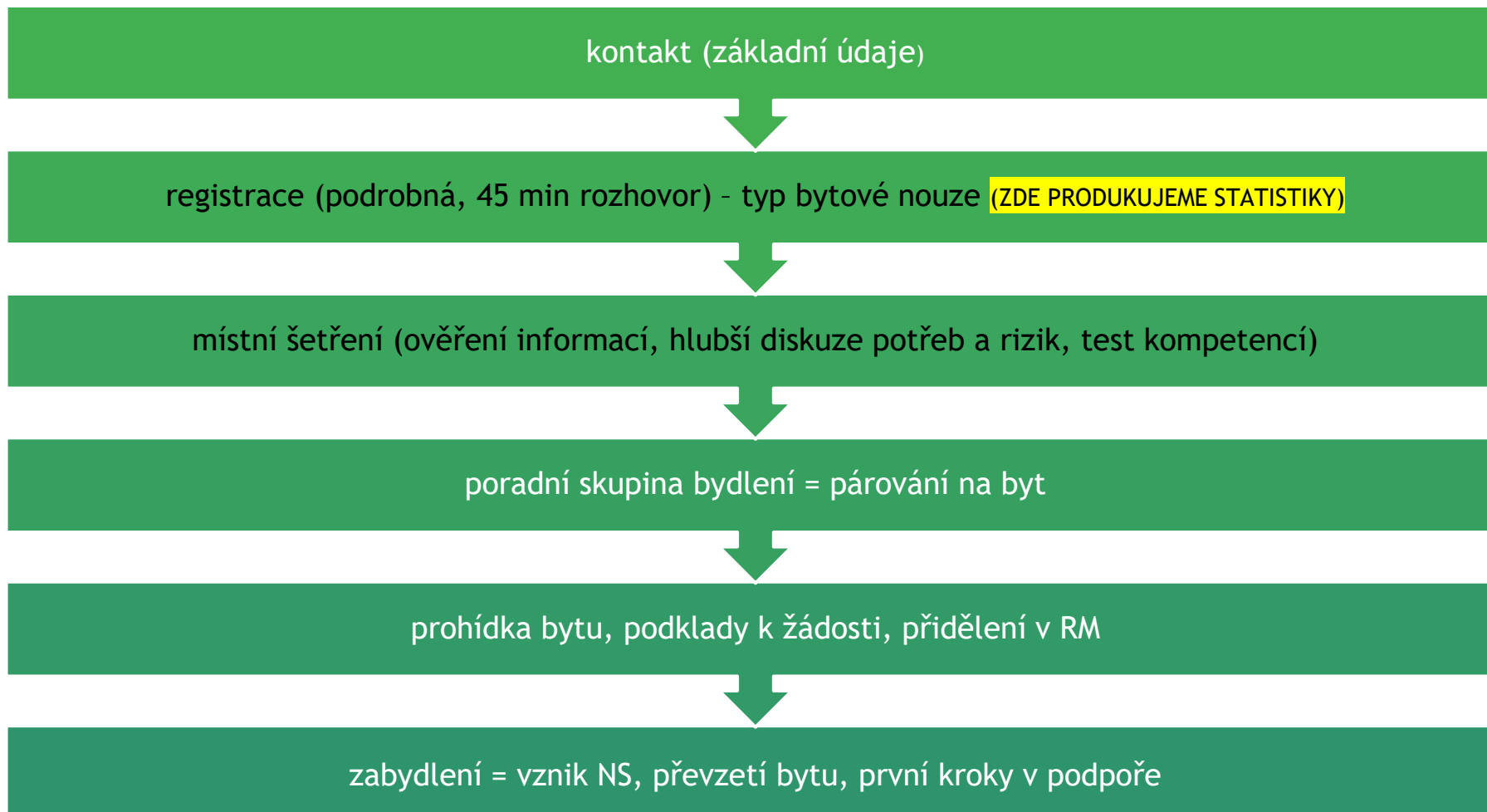
B5 - Koncepční a strategická činnost (PS bydlení, kulaté stoly, Koncepce dostupnosti bydlení SML)

- expertní pozice: zabydlování, dluhové poradenství, datový analytik (3 x DPP)

aktuální stav: intenzivní vytiženost týmu, v HF programu aktuálně přes 35 domácností celkem, case load celkový 20 domácností / pracovník, desítky osob týdně se ozývají na KMB

plán vzdělávání 2024: vedení týmu, specifika cílových skupin (adiktologie, rodiny, domácí násilí, duševní zdraví/recovery, HF škola, komunikace)

CBL II - schéma práce s daty v procesu zabydlování

KMB při CBL II

- ▶ kontaktní místo součástí zázemí CBL („front office“)
- ▶ obsazení: 1,0 úvazku navigátora + support týmu a vedoucího
- ▶ funkce:
  - **obsluha všech zájemců** o byt SML (kontakty, registrace, aktualizace)
  - **informace** o fungování bytového fondu SML (včetně DPS)
  - **navigace** v rámci sítě služeb, včetně dalších projektů soc.bydlení (GABL, LNA = sociálně-reálné činnosti)
  - **základní poradenství** v oblasti dávek na bydlení a nájemního práva
- ▶ základní nástroj: **registrační dotazník CBL** (45 rozhovor win-win)
- ▶ klíčový výstup: **databáze CBL** (ext. DPP datový analytik CBL)
- ▶ KMB sleduje indikátory: počet telefonátů, registrací, dotazů (týdenní report)
- ▶ co nesledujeme: trajektorie všech zájemců, pokud nezískají městský byt

Databáze CBL - jak a jaká produkuje?

- ▶ databáze = rozsáhlá excelovská tabulka → tvorba statistik
- ▶ obsah: osobní a citlivé údaje, kvantitativní a kvalitativní
- ▶ **osobní údaje** = slouží k formalitám žádosti o byt
- ▶ **další sledovaná data** - oblasti:
  - *složení domácnosti (aktuální / při přechodu do bytu)*
  - *bydlení (stav a historie - podrobně)*
  - *bytová nouze dle ETHOS (základní koncepční kategorie + detail)*
  - *příjmy a výdaje domácnosti, ekonomická aktivita*
  - *složení domácnosti při vstupu do bytu*
  - *zdravotní omezení ve vazbě k bydlení*
  - *dluhová situace (obecně a vůči městu)*
  - *požadavky a prosby ohledně bytu*
  - *další důležité informace*

kvantitativní data KMB Liberec - možnosti a meze jejich použití

- ▶ databáze: **tvrdá data** (trvalé bydliště, typ bytové nouze) a **měkká data** (popis historie bydlení)
- ▶ aktuální data představují průřez za téměř 36 měsíců sběru
- ▶ celkem nejméně 200 domácností získalo byt od města nebo jiné bydlení mimo CBL odvislá od schopnosti člověka, která domácnost registruje
- ▶ odhad přesnosti: 90%
- ▶ funkce: **potvrzení potřeby sociálního a dostupného bydlení**
- ▶ ověření aplikace ETHOS typologie na české prostředí
- ▶ průběžné sledování a vyhodnocování
- ▶ reliabilita:
  - otázka důvěry a otevřenosti u registračního pohovoru
  - odvislá od schopnosti člověka, která domácnost registruje

základní data k 26.1.2024 (2021-2023)

celkový počet registrovaných žadatelů	1031	zabydlených domácností včetně těch bez podpory sociální práce	195
počet domácností v bytové nouzi	774	podíl bytové nouze na celku	75%
počet mužů v BN	292	podíl mužů na celku bytové nouze	38%
počet žen v BN	480	podíl žen na celku bytové nouze	62%
počet domácností v BN s dětmi	443	podíl vůči celku bytové nouze	57%
domácnosti v BN s trvalým bydlištěm Liberec	552	podíl vůči celku bytové nouze	67%
starší 60-ti let v BN	176	podíl vůči celku bytové nouze	23%
domácnost v BN s exekucemi	233	podíl vůči celku bytové nouze	30%
domácnost v BN s insolvencí	92	podíl vůči celku bytové nouze	12%
zdravotní omezení některého z členů domácnosti	567	podíl vůči celku bytové nouze	73%
domácnosti v BN s dluhy vůči SML	191	podíl vůči celku bytové nouze	27%

stratifikace dle ETHOSu

základní kategorie ETHOS	počet domácností	procentuální podíl
BEZ STŘECHY	36	5%
BEZ BYTU	272	35%
NEJISTÉ BYDLENÍ	342	44%
NEVYHOVUJÍCÍ BYDLENÍ	124	16%
celkem	774	100%
poznámka	registrace CBL představuje práh, kategorie BEZ STŘECHY neodpovídá realitě, je podhodnocená (postupně doplňujeme)	

statisticky významné fenomény a jejich využití - co bychom chtěli spočítat

- ▶ **vícečetné domácnosti**(3 dětí a více)
- ▶ domácnosti s dětmi s **poruchou učení** nebo psychickými obtížemi
- ▶ podrobnější strukturu příjmového složení (**vysoké náklady na bydlení**)
- ▶ přesnější data k nejistému a nevyhovujícímu bydlení
- ▶ **adiktologické problémy** jakéhokoliv druhu, **duševní zdraví**
- ▶ domácnosti seniorů - hendikepty vs. nedostupnost bydlení

kvalitatitní poznatky:

- nízká míra znalosti a vymahatelnosti (N)OZ (89/2012 SB)
- mýtus „nároku na bydlení“
- děravost systému sociální péče
- raritní formy bydlení (10 let spaní v autě před továrnou, kde žadatel pracuje...)

limity našeho přístupu

- soubor je za 36 měsíců → proměna v čase
- zabydlení domácností → zkreslení
- nesledujeme fluktuaci v lokalitách
- otázka spolehlivosti zápisu
- interpretace
- ETHOS: hraniční případy (internát v týdnu + víkendy u rodiny)
- ETHOS: nejisté bydlení: technicky končící smlouva vs. reálné prodlužování
- ETHOS: nevyhovující bydlení: co je standardní a substandardní, jaké vady jsou zásadní, je kumulace drobných nedostatků určující? příklad: výskyt plísní ve starých bytových domech v Liberci je všeobecný...

srovnání s dalšími daty pro koncepci bydlení

Jaká data nás zajímají?

- bytová nouze dle ETHOS (makro i mikrokategorie)
- vysoké náklady na bydlení
- čerpání sociální dávek (SSP - PnB, HN - PnŽ, DnB)
- míra předlužení obyvatel, struktura předlužení
- složení domácností, doprovodné fenomény
- analýza bytového fondu SML
- situace na realitním trhu - ceny pronájmů a prodejů, kvalita bydlení, podíl nájemníků na populaci, prázdné byty...
- další relevantní data - urbanistické plány atd.

závěr: praktické využití dat pro Konceptci dostupnosti bydlení SML (2024+)

- ▶ data k bytové nouzi v území + srovnání s dalšími analýzami (PSB, MPSV, MMR - RIA k zákonu atd.)
- ▶ specifická potřeba bytová i sociální (potřeba podpory)
- ▶ mapování lokalit substandardního bydlení
- ▶ typy bydlení, věk, hendikepy
- ▶ nutné doplnění o další data: ČSÚ, AGIS, mapa segregace
- ▶ otázka přesnosti a interpretace

závěr: data KMB jsou plně využítelná jako komponenta pro koncepci bydlení, je nutné se zaměřit na tvorbu uceleného souboru a určit si, jaká data jsou klíčová + doplnit o další data jako zdroj pro ucelený obraz o situaci v bydlení v území

- ▶ co by pomohlo: sjednocení na úrovni zákona + edukace aktérů

děkuji😊

Projekt Centrum bydlení Liberec II
CZ.03.02.01/00/22_007/0000173